

Na osnovu člana 8 stav (1) tačka k) i člana 16 stav (1) Zakona o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 88/07) i člana 61 stav 2. Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH“, br. 32/02 i 102/09), direktor Državne regulatorne agencije za radijacijsku i nuklearnu sigurnost donosi:

**PRAVILNIK
O DRŽAVNOM REGISTRU LICA IZLOŽENIH JONIZIRAJUĆEM ZRAČENJU**

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Poglavlje I. Opće odredbe

**Član 1.
(Predmet)**

Ovim pravilnikom se propisuje uspostavljanje i održavanje Državnog registra lica izloženih jonizirajućem zračenju (u daljem tekstu: registar), klasifikacija izvora zračenja za potrebe registra, nivoi registracija doza za unos u registar, podaci o monitoringu individualne ekspozicije, kao i druga pitanja od značaja za profesionalnu ekspoziciju.

**Član 2.
(Definicije)**

Termini i izrazi koji se koriste u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:

- a) *Državni registar lica izloženih jonizirajućem zračenju*: Državni registar lica izloženih jonizirajućem zračenju kojim se realizuje sistem podataka o individualnom radiološkom monitoringu radnika u Bosni i Hercegovini i koji vodi Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost (u daljem tekstu: Agencija);
- b) *Efektivna doza (E)*: Zbir težinskih ekvivalentnih doza u svim tkivima i organima tijela od unutrašnje i vanjske ekspozicije;
- c) *Ekspozicija*: Čin izlaganja ili stanje izloženosti jonizirajućem zračenju emitiranom izvan tijela (vanjska ekspozicija) ili unutar tijela (unutrašnja ekspozicija);
- d) *Granica doze*: Maksimalne vrijednosti doza koje su rezultat ekspozicije profesionalno izloženih lica, lica na obuci, studenata i stanovništva;
- e) *Izloženi radnik*: Lice profesionalno izloženo jonizirajućem zračenju, koji radi za sebe ili poslodavca, koje je subjekt ekspozicije na radu kod obavljanja određene djelatnosti i koje može primiti doze koje su više od granica doza za ekspoziciju stanovništva;
- f) *Kontrolirana zona*: Zona koja podliježe posebnim pravilima za potrebe zaštite od jonizirajućeg zračenja ili sprečavanja širenja radioaktivne kontaminacije i kojoj je pristup kontroliran;
- g) *Lice na obuci*: Lice koje se osposobljava ili obučava kod nosioca autorizacije u svrhu stjecanja određenih vještina;
- h) *Lice odgovorno za zaštitu od zračenja*: Lice tehnički kompetentno u oblasti zaštite od zračenja, relevantnog za datu vrstu djelatnosti, da nadzire i primjenjuje mjere zaštite od zračenja;
- i) *Monitoring*: Sistematsko mjerenje nivoa doze ili nivoa kontaminacije povezanih sa ekspozicijom ili radioaktivnom kontaminacijom i interpretacija rezultata;
- j) *Nadgledana zona*: Zona koja se nadzire radi zaštite od jonizirajućeg zračenja;

- k) *Nivo registracije*: Nivo doze, ekspozicije i unosa iznad kojeg se vrijednosti doze, ekspozicije i unosa za profesionalno izloženo lice unose u registar;
- l) *Nosilac autorizacije*: Pravno lice odgovorno na osnovu zakona za obavljanje djelatnosti sa izvorima zračenja i djelatnosti tehničkih servisa;
- m) *Personalni dozni ekvivalent Hp(d)*: Ekvivalentna doza na mekim tkivima na odgovarajućoj dubini d, ispod određene tačke na tijelu; naziv za jedinicu personalnog dozno ekvivalenta je sivert (Sv);
- n) *Profesionalna ekspozicija*: Izlaganje radnika, lica na obuci i studenata tokom rada;
- o) *Tehnički servis za individualni monitoring*: Dozimetrijski servis autoriziran od strane Agencije za poslove kalibracije, određivanja ili tumačenja rezultata individualnog monitoringa, ili za mjerenje radioaktivnosti u ljudskom tijelu ili u biološkim uzorcima ili za procjenu doze;
- p) *Unos*: Ukupna aktivnost radionuklida koji se unose u tijelo iz vanjske okoline;
- q) *Vanjski radnik*: Svaki izloženi radnik koji nije zaposlen kod nosioca autorizacije odgovornog za kontrolirane i nadgledane zone, ali koji vrši aktivnosti u tim zonama, uključujući i lica na obuci i studente.

Poglavlje II. Odgovornosti nosioca autorizacije

Član 3. (Evidencija)

Nosilac autorizacije za obavljanje djelatnosti sa izvorima jonizirajućeg zračenja mora voditi evidenciju o rezultatima individualnog radiološkog monitoringa za svakog radnika kategorije A, kao i za svakog radnika B kategorije kada se takav monitoring zahtijeva.

Član 4. (Dostava podataka)

Nosilac autorizacije za obavljanje djelatnosti sa izvorima jonizirajućeg zračenja mora dostavljati Agenciji podatke za registar u skladu sa ovim pravilnikom.

Član 5. (Informiranje)

Nosilac autorizacije za obavljanje djelatnosti sa izvorima jonizirajućeg zračenja mora:

- a) osigurati da je radnik informiran o rezultatima individualnog radiološkog monitoringa;
- b) informirati radnike da će rezultati individualnog radiološkog monitoringa, lični podaci o radniku koji je subjekt tog monitoringa i podaci o zdravstvenom nadzoru radnika biti dostavljeni Agenciji u cilju vođenja sistema podataka za individualni radiološki monitoring.

Poglavlje III. Odgovornosti Agencije i tehničkog servisa

Član 6. (Odgovornosti Agencije)

- (1) Agencija je odgovorna za uspostavljanje, vođenje i održavanje registra.
- (2) Agencija može provjeravati dostavljene podatke o individualnom radiološkom monitoringu i u slučaju potrebe vršiti ispravku dostavljenih podataka.

- (3) Agencija je dužna voditi evidenciju o ispravljenim podacima individualnog radiološkog monitoringa.
- (4) Agencija je dužna koristiti informacije iz registra u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti ličnih podataka.

Član 7.

(Odgovornosti tehničkog servisa)

- (1) Individualni radiološki monitoring i kontrola vanjske i unutrašnje ekspozicije radnika moraju biti provedeni od strane tehničkog servisa za individualni radiološki monitoring koji je autoriziran od strane Agencije.
- (2) Tehnički servis iz stava (1) ovog člana mora dostaviti Agenciji sljedeće podatke za registar:
 - a) metod koji koristi za određivanje doze zračenja;
 - b) izvještaj o mjerenju individualnih doza.
- (3) Podaci o individualnom radiološkom monitoringu koji se dostavljaju u registar moraju biti u skladu sa članom 10 ovog pravilnika.
- (4) Podaci iz stava (3) ovog člana se dostavljaju na način koji definira Agencija, u roku od 30 dana, nakon svakog očitavanja individualnih dozimetara.
- (5) Podaci se u slučaju registriranja neuobičajeno visokih individualnih doza dostavljaju Agenciji bez odlaganja.
- (6) Tehnički servis za zdravstveni nadzor lica profesionalno izloženih jonizirajućem zračenju dostavlja podatke o zdravstvenom nadzoru radnika Agenciji za potrebe registra najkasnije u roku od sedam dana nakon izvršenog zdravstvenog pregleda radnika.

DIO DRUGI – SISTEM PODATAKA U DRŽAVNOM REGISTRU

Član 8.

(Opći uslovi)

- (1) Registar mora sadržavati podatke o:
 - a) identitetu radnika;
 - b) zdravstvenom nadzoru radnika;
 - c) nosiocu autorizacije u kojem je radnik zaposlen i, u slučaju vanjskih radnika, poslodavca radnika;
 - d) rezultatima individualnog radiološkog monitoringa izloženog radnika.
- (2) Podatke za državni registar Agenciji iz alineja (a) i (c) iz stava (1) ovog člana mora dostavljati nosilac autorizacije, a podatke iz alineja (b) i (d) mora dostavljati autorizirani tehnički servis.

Član 9.

(Podaci)

Podaci koji moraju biti uključeni u sistem podataka za registar su:

- (a) Podaci o identitetu radnika, koji moraju sadržavati:
- 1) Prezime;
 - 2) Ime;
 - 3) Spol;
 - 4) Datum rođenja;
 - 5) Državljanstvo;
 - 6) Jedinstveni identifikacijski broj dodijeljen od strane Agencije.
- (b) Podaci o zdravstvenom nadzoru radnika, koji moraju sadržavati:
- 1) Medicinsku klasifikaciju radnika (sposoban, sposoban pod određenim uslovom /uslovima/ i preporukom);
 - 2) Informaciju o restrikcijama u radu sa zračenjem;
 - 3) Datum posljednjeg zdravstvenog pregleda;
 - 4) Naziv tehničkog servisa za zdravstveni nadzor lica profesionalno izloženih jonizirajućem zračenju;
 - 5) Period važenja posljednjeg zdravstvenog pregleda.
- (c) Podaci o nosiocu autorizacije, koji moraju sadržavati:
- 1) Naziv;
 - 2) Adresu;
 - 3) Jedinstveni identifikacijski broj nosioca autorizacije.
- (d) Podaci o zaposlenju radnika, koji moraju sadržavati:
- 1) Naziv, adresu i jedinstveni identifikacijski broj poslodavca;
 - 2) Datum početka individualnog radiološkog monitoringa i gdje je to moguće, datum završetka monitoringa;
 - 3) Kategorizaciju radnika (A ili B);
 - 4) Zanimanje (u skladu sa važećom klasifikacijom zanimanja Bosne i Hercegovine);
 - 5) Izvor zračenja koji uzrokuje ekspoziciju radnika (vanjsku i/ili unutrašnju) u skladu sa klasifikacijom izvora zračenja za potrebe registra iz Aneksa II, koji je sastavni dio ovog pravilnika.
- (e) Rezultati individualnog radiološkog monitoringa radnika izloženih radnika:
- 1) Zvanični upis doze (godina; efektivna doza u mSv, u slučaju neuniformne ekspozicije ekvivalentne doze u različitim dijelovima tijela u mSv; i u slučaju unosa radionuklida, očekivana efektivna doza u mSv);
 - 2) Naziv tehničkog servisa za individualni radiološki monitoring koji je izvršio određivanje doza.

Član 10.

(Nivoi i klasifikacija)

- (1) Veličine, jedinice i nivoi registracije koji se evidentiraju u registru moraju biti dostavljeni u registar u skladu sa Aneksom 1 i tabelom 1, koji su sastavni dio ovog pravilnika.

- (2) Klasifikacija izvora zračenja za potrebe registra data je u Aneksu 2 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 11.

(Izveštavanje o podacima iz registra)

- (1) Radnik čiji se podaci nalaze u registru može dobiti na uvid te podatke, kao i izvod tih podataka.
- (2) Detalji o ekspoziciji radnika mogu se bez dozvole radnika dostaviti tehničkom servisu za zdravstveni nadzor lica profesionalno izloženih jonizirajućem zračenju i nosiocu autorizacije.
- (3) Za izdavanje tražene informacije potrebno je Agenciji dostaviti zahtjev u pisanom obliku. Informacija se dostavlja podnosiocu zahtjeva u pisanom obliku.

Član 12.

(Sankcije)

Pravno lice koje ne postupa po odredbama ovog pravilnika bit će sankcionirano u skladu sa zakonima i propisima.

DIO TREĆI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 13.

(Dostavljanje podataka Agenciji)

Za potrebe uspostavljanja registra, nosilac autorizacije za obavljanje djelatnosti sa izvorima jonizirajućeg zračenja mora u roku od 60 dana nakon stupanja na snagu ovog pravilnika dostaviti Agenciji:

- a) ime i prezime kontakt osobe iz nosioca autorizacije za saradnju sa Agencijom po pitanju uspostavljanja registra;
- b) ime i prezime kontakt osobe iz tehničkog servisa za saradnju sa Agencijom po pitanju uspostavljanja registra;
- c) podatke navedene u članu 9 tačke a), b), c) i d) ovog pravilnika;
- d) podatke za prethodnu godinu navedene u članu 9 tačka e) ovog pravilnika.

Član 14.

(Usklađivanje poslovanja)

Nosilac autorizacije mora uskladiti svoje poslovanje sa odredbama ovog pravilnika u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja pravilnika u „Službenom glasniku BiH“.

Član 15.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu u roku od osam dana nakon dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“.

ANEKSI

ANEKS 1. Veličine, jedinice i nivoi registracije doza koji se unose u Državni registar lica izloženih jonizirajućem zračenju

- Doze koje su u vezi sa vanjskom ekspozicijom moraju biti dostavljene u Državni registar lica izloženih jonizirajućem zračenju korištenjem veličina personalnog doznog ekvivalenta Hp(10) i Hp(0.07).
- Personalni dozni ekvivalent za neutronske Hp(n) zračenje mora se dostavljati odvojeno od Hp(10) za fotonsko zračenje.
- Doza za prste i druge dijelove ruke mora se dostavljati kao personalni dozni ekvivalent Hp(0.07).
- Doza za sočivo se određuje korištenjem personalnog doznog ekvivalenta za mjerenje doze za očna sočiva Hp(3).
- Doze određene računskim putem moraju biti dostavljene korištenjem veličine efektivna doza E.
- Doze od unutrašnje ekspozicije zračenju moraju biti dostavljene korištenjem veličine očekivane doze ili ekvivalentne doze na tiroidi.
- Doze se moraju izražavati u milisivertima (mSv) sa dvije decimale.
- Doze koje su niže od nivoa registracije registriraju se kao 0.00 mSv.
- Nivo registracije za efektivnu dozu od vanjske ekspozicije dobijene proračunom iznosi 0.10 mSv.
- Nivo registracije za očekivanu efektivnu dozu od unutrašnje ekspozicije iznosi 0.10 mSv.
- Nivo registracije za ekvivalentnu dozu za tiroidu iznosi 2.00 mSv.
- Nivoi registracije za mjerenja vanjske ekspozicije su dati u tabeli 1.

Tabela 1: Nivoi registracije (vanjska ekspozicija)

Veličina	Nivo registracije (mSv)	
	Period monitoringa od 1 mjesec	Period monitoringa od 3 mjeseca
Personalni dozni ekvivalent Hp(10) (fotonsko zračenje)	0.10	0.30
Personalni dozni ekvivalent Hp(10) (neutronske zračenje)	0.20	0.60
Personalni dozni ekvivalent Hp(0.07)	1.00	3.00
Doza za prste ruke Hp(0.07)	1.00	3.00
Doza za očno sočivo Hp(3)	1.00	3.00

ANEKS 2. Klasifikacija izvora zračenja za potrebe registra

KLASIFIKACIJA IZVORA ZRAČENJA ZA POTREBE REGISTRA

Izvori koji uzrokuju vanjsku ekspoziciju:

1. X zračenje;
2. Zatvoreni izvori;
3. Otvoreni izvori.

Izvori koji uzrokuju unutrašnju ekspoziciju:

1. Radioaktivne supstance.